

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 21 grudnia 2006 r.

w sprawie postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej

Na podstawie art. 96 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej (Dz. U. Nr 170, poz. 1218 i Nr 218, poz. 1592) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób prowadzenia postępowania wyjaśniającego i postępowania dyscyplinarnego w służbie cywilnej, w tym:

- 1) warunki powoływania i odwoływania członka komisji dyscyplinarnej i rzecznika dyscyplinarnego;
- 2) zakres czynności rzecznika dyscyplinarnego, służących wyjaśnieniu sprawy;
- 3) organizację i funkcjonowanie komisji dyscyplinarnych oraz tryb prowadzenia postępowania dyscyplinarnego, w tym tryb pracy komisji dyscyplinarnych;

4) warunki i sposób ustalania należności przysługujących członkom komisji dyscyplinarnych, świadkom, obrońcom i biegłym.

§ 2. 1. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów powołuje w skład komisji dyscyplinarnej członków korpusu służby cywilnej posiadających:

- 1) wyższe wykształcenie;
- 2) doświadczenie zawodowe odpowiednie do merytorycznego zakresu działania urzędów, dla których została utworzona komisja dyscyplinarna.

2. W skład komisji dyscyplinarnej może być powołany członek korpusu służby cywilnej, który wyraził piśmienną zgodę na wykonywanie zadań w komisji.

3. W skład komisji dyscyplinarnej powinny wchodzić co najmniej dwie osoby posiadające wyższe wykształcenie prawnicze, z których co najmniej jedna powinna być urzędnikiem służby cywilnej.

§ 3. 1. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów odwołuje członka komisji dyscyplinarnej w razie:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) ustania stosunku pracy;
- 3) wszczęcia wobec niego postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego;
- 4) wszczęcia wobec niego postępowania dyscyplinarnego;
- 5) powierzenia funkcji rzecznika dyscyplinarnego;
- 6) powołania w skład innej komisji dyscyplinarnej lub Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej.

2. Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów może odwołać członka komisji dyscyplinarnej w szczególnie uzasadnionych przypadkach, w tym w razie:

- 1) niewykonywania przez niego obowiązków członka komisji dyscyplinarnej;
- 2) niedbałego wykonywania obowiązków członka komisji dyscyplinarnej;
- 3) zachowania uchybiającego godności członka komisji dyscyplinarnej.

§ 4. 1. W razie odwołania członka komisji dyscyplinarnej przed upływem kadencji, Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów powołuje w skład komisji dyscyplinarnej, na wniosek przewodniczącego komisji, osobę spełniającą warunki określone w § 2.

2. Członek komisji dyscyplinarnej powołany w skład komisji dyscyplinarnej w przypadku, o którym mowa w ust. 1, pełni swoją funkcję do końca kadencji komisji dyscyplinarnej.

§ 5. 1. Rzecznikiem dyscyplinarnym może być członek korpusu służby cywilnej, który posiada:

- 1) wyższe wykształcenie;
- 2) doświadczenie zawodowe odpowiednie do merytorycznego zakresu działania urzędu, dla którego został powołany.

2. Funkcję rzecznika dyscyplinarnego można powierzyć członkowi korpusu służby cywilnej, który wyraził pisemną zgodę na pełnienie tej funkcji.

§ 6. 1. Dyrektor generalny urzędu odwołuje rzecznika dyscyplinarnego w razie:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) ustania stosunku pracy;
- 3) wszczęcia wobec niego postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego;

4) powołania w skład komisji dyscyplinarnej lub Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej;

5) wystąpienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w sprawie.

2. Rzecznik dyscyplinarny podlega wyłączeniu od udziału w sprawie, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio, jego małżonka, krewnego lub powinowatego w linii prostej albo osoby pozostającej z nim w stosunku przysposobienia;
- 2) między nim a osobą, wobec której jest prowadzone postępowanie wyjaśniające, lub jej obrońcą zachodzi stosunek tego rodzaju, że może budzić wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Dyrektor generalny urzędu może odwołać rzecznika dyscyplinarnego również w innych szczególnie uzasadnionych przypadkach; § 3 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. O powołaniu i odwołaniu rzecznika dyscyplinarnego dyrektor generalny urzędu informuje właściwą komisję dyscyplinarną.

§ 7. Nie można być członkiem więcej niż jednej komisji dyscyplinarnej ani nie można łączyć wykonywania zadań w komisji dyscyplinarnej z wykonywaniem zadań w Wyższej Komisji Dyscyplinarnej lub z pełnieniem funkcji rzecznika dyscyplinarnego.

§ 8. 1. W zawiadomieniu o wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny informuje osobę, wobec której jest prowadzone postępowanie, o stawianych jej zarzutach oraz o przysługujących jej uprawnieniach.

2. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy i ustalenia, czy został popełniony czyn stanowiący naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej. W tym celu może on przesłuchiwać osobę, której dotyczy postępowanie, świadków i biegłych, badać dokumenty, żądać złożenia wyjaśnień, a także przeprowadzać, zabezpieczać i utrzymywać dowody.

3. Z czynności dowodowych przeprowadzanych w toku postępowania wyjaśniającego sporządza się protokół lub notatkę.

4. W przypadku nieobecności osoby, której dotyczy postępowanie wyjaśniające, postępowanie to ulega zawieszeniu do czasu umożliwienia tej osobie złożenia wyjaśnień.

5. Odmowa złożenia wyjaśnień przez osobę, której dotyczy postępowanie wyjaśniające, nie wstrzymuje biegu postępowania.

§ 9. W trakcie postępowania wyjaśniającego osoba, której dotyczy postępowanie, może:

- 1) zgłaszać rzecznikowi dyscyplinarnemu wnioski dowodowe;
- 2) przeglądać akta sprawy;
- 3) ustanowić obrońcę z wyboru.

§ 10. Po zakończeniu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie:

- 1) informuje dyrektora generalnego urzędu o dokonanych ustaleniach;
- 2) powiadamia osobę, której dotyczy postępowanie wyjaśniające, o zakończeniu postępowania, udostępnia jej zebrane dowody oraz umożliwia złożenie dodatkowych wyjaśnień.

§ 11. 1. Jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego zostanie potwierdzona zasadność zarzutów stawianych osobie, której dotyczy postępowanie, rzecznik dyscyplinarny sporządza wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego i niezwłocznie kieruje go do komisji dyscyplinarnej.

2. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego zawiera:

- 1) imię i nazwisko, nazwisko rodowe, imiona rodziców, datę i miejsce urodzenia, adres zamieszkania osoby, której dotyczyło postępowanie wyjaśniające, jej miejsce pracy i zajmowane stanowisko służbowe;
- 2) dokładne określenie czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających;
- 3) proponowaną karę dyscyplinarną;
- 4) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy powinni być wezwani na rozprawę, jak również wskazanie innych dowodów;
- 5) uzasadnienie.

§ 12. Rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie przekazuje komisji dyscyplinarnej wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, sporządzony w dwóch egzemplarzach.

§ 13. 1. Jeżeli w wyniku postępowania wyjaśniającego nie zostanie potwierdzona zasadność zarzutów stawianych osobie, której dotyczy postępowanie, rzecznik dyscyplinarny wydaje, za zgodą dyrektora generalnego urzędu, postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

2. Postanowienie, o którym mowa w ust. 1, rzecznik dyscyplinarny doręcza osobie, wobec której było prowadzone postępowanie wyjaśniające.

§ 14. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej kieruje pracą komisji dyscyplinarnej oraz czuwa nad sprawnym przebiegiem postępowania dyscyplinarnego i w tym celu może wydawać zarządzenia.

§ 15. 1. Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza skład orzekający i kieruje sprawę do rozpoznania na rozprawie.

2. Jeżeli zachodzą przesłanki umorzenia postępowania albo przekazania sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu do uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, przewodniczący komisji dyscyplinarnej może skierować sprawę do rozpatrzenia na posiedzeniu składu orzekającego.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, postanowienie o:

- 1) umorzeniu postępowania,
- 2) przekazaniu sprawy rzecznikowi dyscyplinarnemu w celu uzupełnienia braków w postępowaniu wyjaśniającym albo
- 3) skierowaniu sprawy do rozpoznania na rozprawie — doręcza się obwinionemu i rzecznikowi dyscyplinarnemu, zwanym dalej „stronami”.

4. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, stronom przysługuje zażalenie do Wyższej Komisji Dyscyplinarnej Służby Cywilnej.

5. Postanowienie, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, powinno wskazywać braki w postępowaniu wyjaśniającym oraz określać termin ich uzupełnienia, nie dłuższy niż 10 dni od dnia doręczenia postanowienia.

§ 16. Jeżeli sprawę skierowano do rozpoznania na rozprawie, przewodniczący komisji dyscyplinarnej zarządza doręczenie obwinionemu egzemplarza wniosku rzecznika dyscyplinarnego o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

§ 17. 1. Członek komisji dyscyplinarnej podlega wyłączeniu od udziału w rozpoznawaniu sprawy, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio, jego małżonka, krewnego lub powinowatego w linii prostej albo osoby pozostającej z nim w stosunku przysposobienia;
- 2) występował w sprawie w charakterze świadka, biegłego lub rzecznika dyscyplinarnego.

2. Wyłączenie członka komisji dyscyplinarnej od udziału w rozpoznawaniu sprawy następuje również na jego wniosek oraz na wniosek rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy, jeżeli między nim a rzecznikiem dyscyplinarnym, obwinionym lub jego obrońcą zachodzi stosunek tego rodzaju, że może budzić wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Wyłączenie członka komisji dyscyplinarnej od udziału w rozpoznawaniu sprawy z przyczyn, o których mowa w ust. 1 i 2, stwierdza przewodniczący komisji dyscyplinarnej.

§ 18. 1. Na rozprawę wzywa się strony oraz zawiadamia o jej terminie obrońcę, o ile został ustanowiony.

2. W wezwaniu oznacza się komisję dyscyplinarną, wymienia skład orzekający oraz podaje się, w jakiej sprawie, w jakim charakterze, miejscu i czasie ma się stawić adresat, i wskazuje, czy jego stawiennictwo jest obowiązkowe, a także uprzedza o skutkach niestawiennictwa.

3. Doręczenie wezwania obwinionemu powinno nastąpić co najmniej 7 dni przed terminem rozprawy.

4. Wezwania i inne pisma doręcza się za zwrotnym potwierdzeniem odbioru.

§ 19. Przewodniczący składu orzekającego zarządza wezwanie świadków i biegłych oraz przedstawienie innych dowodów wskazanych we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, a także w innych wnioskach zgłoszonych przez strony przed rozpoczęciem rozprawy.

§ 20. Przewodniczący składu orzekającego kieruje rozprawą i czuwa nad jej prawidłowym przebiegiem.

§ 21. 1. Rozprawę rozpoczyna odczytanie przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, po czym przewodniczący składu orzekającego zwraca się do obwinionego z pytaniem, czy przyznaje się do zarzucanego mu czynu, oraz wzywa go do złożenia wyjaśnień. Następnie komisja dyscyplinarna przeprowadza postępowanie dowodowe.

2. Wnioski i oświadczenia stron składa się na piśmie lub ustnie, do protokołu.

3. Komisja dyscyplinarna może, z ważnych powodów, zarządzić przerwę w rozprawie na okres nie dłuższy niż 24 godziny.

§ 22. 1. Komisja dyscyplinarna może wzywać i przesłuchiwać świadków i biegłych.

2. Jeżeli świadek nie może stawić się z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia, komisja dyscyplinarna może zlecić jego przesłuchanie członkowi składu orzekającego. Strony mogą brać udział w przesłuchaniu.

§ 23. 1. Komisja dyscyplinarna powinna wyczerpująco zebrać i wszechstronnie rozpatrzyć materiał dowodowy.

2. Przedmiotem dowodu są fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

3. Fakty powszechnie znane nie wymagają dowodu. To samo dotyczy faktów znanych komisji dyscyplinarnej z urzędu, należy jednak zwrócić na nie uwagę stron.

§ 24. 1. We wniosku dowodowym podaje się oznaczenie dowodu oraz określa okoliczności, które mają być udowodnione, a także można określić proponowany sposób przeprowadzenia dowodu.

2. Wniosek dowodowy może zostać oddalony, jeżeli:

- 1) okoliczność, która ma zostać udowodniona, nie ma znaczenia dla sprawy;
- 2) okoliczność, której dotyczy wniosek dowodowy, została już udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy;
- 3) dowód jest nieprzydatny do stwierdzenia danej okoliczności;
- 4) wniosek dowodowy w sposób oczywisty zmierza do przedłużenia postępowania;
- 5) dowodu nie da się przeprowadzić.

3. Podstawą oddalenia wniosku dowodowego nie może być okoliczność, że dotychczas przeprowadzone dowody wskazują fakty odmienne od tych, które wnioskodawca zamierza udowodnić.

4. Oddalenie wniosku dowodowego nie stoi na przeszkodzie późniejszemu dopuszczeniu dowodu, nawet jeżeli nie ujawniły się nowe okoliczności.

§ 25. 1. Komisja dyscyplinarna odracza rozprawę w przypadku:

- 1) niestawiennictwa rzecznika dyscyplinarnego;
- 2) usprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego;
- 3) niestawiennictwa obwinionego, któremu wezwanie nie zostało prawidłowo doręczone;
- 4) zmiany składu orzekającego lub rzecznika dyscyplinarnego.

2. Komisja dyscyplinarna może odroczyć rozprawę w przypadku niestawiennictwa świadka lub biegłego albo z innej ważnej przyczyny.

3. Jeżeli skład orzekający uległ zmianie, rozprawę odroczonej prowadzi się od początku, chyba że przewodniczący składu orzekającego, za zgodą stron, zarządzi jej kontynuowanie.

4. Komisja dyscyplinarna może odroczyć rozprawę na okres nie dłuższy niż 14 dni.

§ 26. Komisja dyscyplinarna umarza postępowanie dyscyplinarne, jeżeli:

- 1) ustał stosunek pracy obwinionego;
- 2) nastąpiło przedawnienie karalności;
- 3) w sprawie o ten sam czyn zostało wydane prawomocne postanowienie lub orzeczenie komisji dys-

cyplinarnej albo w tej samej sprawie i przeciwko temu samemu obwinionemu toczy się przed komisją dyscyplinarną wcześniej wszczęte postępowanie;

4) zachodzą okoliczności wykluczające, z mocy ustawy, orzekanie w sprawie.

§ 27. 1. Jeżeli na podstawie okoliczności, które zostały ujawnione dopiero w toku rozprawy, rzecznik dyscyplinarny zarzucił obwinionemu inny czyn oprócz objętego wnioskiem o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, komisja dyscyplinarna zawiesza postępowanie, chyba że, za zgodą stron, rozpozna sprawę na tej samej rozprawie, w zakresie rozszerzonym o nowe zarzuty.

2. W przypadku zawieszenia postępowania z przyczyny określonej w ust. 1 rzecznik dyscyplinarny w ciągu 10 dni uzupełnia wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego; § 8 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 28. Rozprawę kończą przemówienia stron i obrońcy, przy czym ostatni głos przysługuje obwinionemu. Przewodniczący składu orzekającego zamyka rozprawę.

§ 29. 1. Niezwłocznie po zamknięciu rozprawy rozpoczyna się narada, w której uczestniczą tylko członkowie składu orzekającego.

2. Przebieg narady i głosowania nad orzeczeniem nie podlegają ujawnieniu.

§ 30. 1. Komisja dyscyplinarna orzeka na podstawie materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy.

2. Komisja dyscyplinarna wymierza karę, biorąc pod uwagę stopień winy i rodzaj czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej, jego skutki oraz zachowanie się obwinionego przed popełnieniem czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej i po jego popełnieniu.

3. Komisja dyscyplinarna orzeka większością głosów; w przypadku zgłoszenia zdania odrębnego dołącza się je do akt sprawy.

§ 31. 1. Po zamknięciu rozprawy i odbyciu narady przewodniczący składu orzekającego ogłasza orzeczenie, przytaczając ustnie najważniejsze motywy uzasadnienia.

2. W sprawach szczególnie zawitych ogłoszenie orzeczenia może być odroczone na czas nieprzekraczający 7 dni od dnia zamknięcia rozprawy.

§ 32. 1. Komisja dyscyplinarna orzeka o:

1) uniewinnieniu obwinionego od zarzucanego mu czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej;

2) uznaniu obwinionego za winnego popełnienia czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej i wymierzeniu jednej z kar dyscyplinarnych;

3) umorzeniu postępowania dyscyplinarnego.

2. W sprawach wszczętych na podstawie art. 82 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej, komisja dyscyplinarna orzeka o:

1) utrzymaniu w mocy kary upomnienia na piśmie;

2) uniewinnieniu obwinionego od zarzucanego mu czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej.

§ 33. 1. Orzeczenie zawiera:

1) oznaczenie komisji dyscyplinarnej, która je wydała, oraz nazwiska członków składu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego i protokolanta;

2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;

3) imię i nazwisko obwinionego, jego miejsce pracy i zajmowane stanowisko służbowe;

4) opis czynu stanowiącego naruszenie obowiązków członka korpusu służby cywilnej;

5) orzeczenie o winie i rozstrzygnięcie co do kary wraz z podaniem kwalifikacji prawnej albo uznanie za niewinnego.

2. Do orzeczenia dołącza się uzasadnienie faktyczne i prawne.

3. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem podpisują wszyscy członkowie składu orzekającego.

4. Orzeczenie komisji dyscyplinarnej uprawomocnia się, jeżeli w terminie przewidzianym w art. 92 ust. 7 ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o służbie cywilnej nie został złożony środek odwoławczy.

§ 34. 1. Z przebiegu rozprawy sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący składu orzekającego.

2. Przewodniczący składu orzekającego może zarządzić utrwalenie przebiegu rozprawy za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk, niezależnie od sporządzenia protokołu, o czym uprzedza uczestników rozprawy. Do protokołu można dołączyć stenogram z przebiegu rozprawy.

§ 35. Obsługę organizacyjno-biurową komisji dyscyplinarnej i rzecznika dyscyplinarnego zapewnia urząd, w którym jest zatrudniony obwiniony.

§ 36. 1. Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej rozpatruje odwołania od orzeczeń komisji dyscyplinarnych, w granicach zarzutów podniesionych w odwołaniu.

2. Jeżeli pozwala na to materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o:

- 1) utrzymaniu w mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej;
- 2) zmianie orzeczenia komisji dyscyplinarnej w całości lub w części albo
- 3) uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej w całości lub w części.

3. Jeżeli materiał dowodowy zgromadzony przez komisję dyscyplinarną nie pozwala na wydanie jednego z orzeczeń, o których mowa w ust. 2, Wyższa Komisja Dyscyplinarna Służby Cywilnej orzeka o uchyleniu orzeczenia komisji dyscyplinarnej i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania przez tę komisję.

4. Do postępowania przed Wyższą Komisją Dyscyplinarną Służby Cywilnej stosuje się odpowiednio

przepisy § 14, § 15 ust. 1, § 17—26, § 28—31, § 33 ust. 1—3 i § 34.

§ 37. Członkom składu orzekającego komisji dyscyplinarnej, którzy stawili się na rozprawę, przysługuje:

- 1) dieta,
- 2) zwrot kosztów przejazdu

— obliczone zgodnie z przepisami o należnościach przysługujących pracownikom zatrudnionym w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

§ 38. Świadkom, obrońcom z urzędu i biegłym, którzy wzięli udział w rozprawie, przysługuje zwrot kosztów przejazdu, obliczonych zgodnie z przepisami, o których mowa w § 37.

§ 39. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Kaczyński*